

Kortlek - Mänskliga rättigheter och människorättsbaserat arbete

Instruktioner för gruppövning:

1. Dela in deltagarna i mindre grupper, ca 3-6 personer i varje grupp.
2. Varje grupp får en kortlek med mänskliga rättigheter
3. Ge deltagarna följande instruktion:
 - Välj den viktigaste och mest grundläggande rättigheten!
 - Ni ska vara överens om den rättigheten som ni väljer i gruppen!
 - Ni får fem minuter!
4. Efter 5 minuter avbryter du övningen. Be varje grupp redovisa vilken rättighet som de har valt ut som den viktigaste och mest grundläggande rättigheten. Om det finns tid kan varje grupp ge en kort motivering till sitt val.
5. Ge deltagarna nästa instruktion:
 - Välj tre rättigheter till!
 - De ska vara nödvändiga för att uppfylla den allra viktigaste rättigheten!
 - Ni ska vara överens i gruppen om de tre rättigheterna som ni väljer ut!
 - Ni får fem minuter på er!
6. Efter 5 minuter avbryter du övningen. Be varje grupp att redovisa vilka tre rättigheter de har valt ut som nödvändiga för att uppfylla den allra viktigaste rättigheten.
7. Övningen kan nu fortsätta genom att grupperna ombeds välja ut ytterligare nio rättigheter som nödvändiga för att uppfylla de rättigheter som bedömdes nödvändiga för att uppfylla den viktigaste rättigheten, därefter ytterligare omgångar. Det kommer att bli tydligt för deltagarna att det inte går att dela på de mänskliga rättigheterna. En av övningens poänger är att de mänskliga rättigheterna är odelbara och är varandras förutsättningar. Det går inte att välja ut vissa rättigheter som viktigare än andra.
8. Efter att du har gett deltagarna övningens "facit", det vill säga att det inte går att välja ut en rättighet som viktigare än andra, reflektera tillsammans. Du kan förslagsvis utgå från följande områden:
 - Går det att se mönster kring de rättigheter som grupperna valde ut respektive valde bort? Berör de utvalda rättigheterna främst konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, eller främst konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter?

- Hur gjorde ni? Följde ni principerna för människorättsbaserat arbete?

Värdighet och egenmakt påverkas i alla möten genom hur vi bemöter och bekräftar varandra. Rättighetsbärarna blir genom mötet kanske stärkta av att de får kunskap, information och möjlighet att påverka som patienter, brukare, medarbetare – det stärker både rättighetsbärare och skyldighetsbärare. På vilket sätt var principen om värdighet och egenmakt levande under övningen?

Jämlikhet och icke-diskriminering påverkas av hur vi bekräftar eller avfärdar det som sägs. Blev alla i gruppen lyssnade till på jämlika villkor? Kvinnor och män? Unga och äldre? Kunde alla rättighetsbärare delta och ta del av all information efter sina egna förutsättningar? Kunde alla till exempel läsa texten på kortlekarna?

Delaktighet och inkludering påverkas till exempel av vilka samtals- och arbetsformer vi väljer. Fördelade vi ordet under övningen så att alla kom till tals efter sina förutsättningar och behov? Hur säkerställde vi att alla var inkluderade i övningen? Var vi överens i gruppen om de rättigheter som valdes ut? Hur kom vi så fall överens?

Ansvar och transparens påverkas av rättighetsbärarens möjlighet att få information, möjlighet att diskutera och vara med och fatta beslut. Kunde alla deltagare i gruppen ta del av samtliga rättigheter eller doldes vissa? Gav vi i vår grupp en motivering till vårt beslut som var begriplig för de andra grupperna? Gick det att överklaga gruppens beslut om en inte instämde i det?

Läs mer om mänskliga rättigheter och människorättsbaserat arbetssätt på:

www.vgregion.se/manskligarattigheter